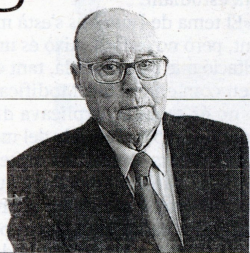

Joan Baptista Manyà, un dels grans teòlegs del segle XX

ANTON MONNER
Crònista de Gandesa

Crònica

Publicació. El Dr. Manyà encara avui representa la base de la teologia moderna. Un nou conte de Marc Jornet i Àngels Cid, protagonitzat per la petita Fontcalda, explica la seua figura adaptada als lectors més menuts

El Dr. Joan Baptista Manyà i Alcoverro és un dels teòlegs més rellevants del segle XX i encara avui representa la base de la teologia moderna. Va nèixer a Gandesa l'any 1884 dins d'una família catòlica, amb una mare molt devota a la Mare de Déu de la Fontcalda, Maria Alcoverro Benages. Tant estimava la Mare de Déu, que en morir l'any 1923, les seves darreres paraules van ser: «Maria Santíssima de la Fontcalda veniu des d'aquell barranc per ajudar-me en estos moments».

Joan Baptista era el més gran de tres germans i una germana. Salvador va quedar-se a casa regentant el patrimoni familiar. Joaquin també es va ordenar sacerdot i Elisabet religiosa de la Consolació. El 18 de juliol de 1909, Joan Baptista va ser ordenat a Roma pel cardenal Merry del Val, segons el document original que diu: «Petrus tituli sscrui quatuor coronatorum S.R. Ecclesiae presbyter cardinalis respighi, ssmi Papae Vicarius Generalis, Romae curiae eiusque distritus iudex ordinarius...». Uns dies després va celebrar la primera missa a l'església de Santa Maria de Gandesa i nomenat canonge magistral de la seu tortosina.

El 1921, és cessat juntament amb Mn. Tomàs Bellpuig com a professors del seminari per catalanistes. Uns anys abans havia estat, amb el seu germà Salvador, i altres gandesans, el creador del Centre Catòlic, d'on sorgiren grans iniciatives socials com la creació del Sindicat Agrícola, construït el 1919 per Cèsar Martinell i avui un tresor de l'arquitectura modernista, l'alfabetització d'adults amb 96 alumnes inscrits, la societat de Socors Mutus, la Banda de Música, la Secció Dramàtica, l'Orfeó Gandesà, la Biblioteca, la publicació de llibres, conferències d'història local dirigida per ell mateix, la Caixa de Crèdit, la Lliga del Bot Mot, entre altres iniciatives.

L'any 1953 el Papa Pius XII el nomenà amb el títol d'Ardiaca, un cop jubilat com a Magistral i del document original extrec: «Pius episcopus servus servorum Dei,

Felipe Tallada, Josep Pont, Joan Baptista Manyà i el bisbe Ricard Maria Carles a la Festa Pompeu Fabra del 1973, a la Casa de la Cultura de Tortosa. FOTO: A. MONNER

delicto filio Johanni Baptistae Manyà Alcoverro, Archidiacono Cathedralis Ecclesiae Dertosenis salutem et Apostolicam benedictionem...».

El mateix any és nomenat Fill Predilecte de Gandesa, «pel seu gran amor per la ciutat nadiua». El 1960 la Congregació del Concili li dona permís per ser enterat a l'altar major del Santuari de la Fontcalda. El 1970 en una conferència pronunciada a la Facultat de Teologia de Sant Pacià advertí la voluntat de crear una fundació pia i canònica d'on sorgiria La Fundació Manyà.

El 1970 es fundà Òmnium Cultural a Tortosa i els seus alumnes li rendim homenatge. El 1971 és proclamat Tortosí de l'Any i sense acceptar ni banquet ni honors però ho celebrà a la capella de la Mare de Déu de Montserrat de Tortosa, en intimitat d'un grup d'amics i col·laboradors, entre els quals m'hi compto.

L'any 1973 rep l'homenatge a Tortosa a les Festes Populares de Cultura Catalana, amb la presència de l'arquebisbe, Dr. Pont i Gol. El 1974 l'Institut d'Estudis Cata-

lans acorda nomenar-lo membre corresponent de l'Institut, i el Ministro de Educación y Ciencia li concedeix la Gran Cruz de Alfonso X el Sabio. A petició meua escriu el pròleg del meu primer llibre *Toponímia de Gandesa i el seu terme municipal*.

El 1975 els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense el visiten a casa seva de la Muntanyeta i li lliuren un banderí d'homenatge. I aquell dia es constitueix la Fundació Manyà.

El dia 22 de desembre de 1976 els seus amics més íntims l'enterrem als peus de la Mare de Déu de la Fontcalda, la vespra de Nadal.

Conte per als infants

Aquesta personalitat del Dr. Joan Baptista Manyà, el dia de Sant Jordi de l'any que som, un contista, Marc Jornet i una dibuixant, Àngels Cid, el van ben recordar havent publicat un llibre infantil en honor seu, editat per l'Ajuntament. En sentit figuratiu expliquen la història d'una xiqueta, la Fontcalda, que va a la Biblioteca de Gandesa, que té el

nom de Dr. Joan Bta. Manyà, i entre els peixos de colors del riu Canaletes i la Font Calenta i les cabres blanques que circumden les muntanyes, s'explica la història del Dr. Manyà.

Aquests dos autors ja disposen d'una col·lecció de 10 llibres de les mateixes característiques sobre Gandesa. Va presentar l'acte Sònia Puey, directora de l'Escola Puig Cavaller de Gandesa, i el va tancar l'alcalde Carles Luz.

Els autors van parlar del llibre, amb una perfecta exposició per part del contista i d'un emotiu parlament de la dibuixant recordant la recent mort del seu marit, Ramon, qui no volia deixar-li la mà quan dibuixava, la nena, els peixos i la relació de la Mare de Déu amb el Dr. Manyà.

Va ser un acte molt concorregut com així ho va ser tot el dia de Sant Jordi, tractant-se del moviment continuat de gent visitant i comprant llibres i roses, que entre ullades de sol, trons i aigua, els paradistes van haver de muntar i plegar la venda en diferents moments per no fer-se malbé el material.